

Social- og integrationsministerens tale ved samråd i Folketingets Socialudvalg den 26. januar 2012 (SOU alm. del samrådsspm. F)

[Det talte ord gælder]

[INDLEDNING]

For mig er plejeboliger og plejehjem de ældres hjem. Et hjem der gerne skulle være hyggeligt og trygt. Et hjem hvor den ældre skal føle sig godt tilpas. Et hjem hvor den ældre grundlæggende selv bestemmer over sit liv, og hvor man kan fortsætte sine vaner.

[Rygning på plejehjem]

Når det gælder rygning vil jeg starte med at slå fast, sådan som jeg har tilkendegivet i mine besvarelser af S 965 og S 966, at det er regeringens holdning, at man ikke fra centralt hold skal blande sig i, om det skal være muligt for ældre beboere i plejeboliger og plejehjem at ryge i deres hjem.

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, der har ansvaret for lov om røgfri miljøer, har over for mig oplyst, at det fremgår af loven, at den enkelte beboer i

plejeboligen selv kan beslutte, om der må ryges i hjemmet.

Man skal dog holde sig for øje, at den ældre er visiteret til en plejebolig, fordi den ældre har behov for hjælp. Man kan ikke klare sig selv, når man bor i en plejebolig. Der skal derfor tages hensyn til personalets udsættelse for passiv rygning. Ifølge lov om røgfri miljøer kan beboerne derfor pålægges ikke at ryge i boligen i det tidsrum, hvor personalet opholder sig der.

Jeg vil derudover også gerne slå fast, at retten til at ryge i egen bolig er en rettighed, som ikke kan tilside-sættes af kommunen. Man kan derfor kun håndhæve et rygeforbud i det tidsrum, hvor personalet opholder sig i boligen.

Det er mit indtryk, at man lokalt på plejecentrene er fleksible og gode til at udmønte rygeloven til både beboernes og personalets tilfredshed. Man laver aftaler om, hvornår rygning finder sted. Der bliver luftet ud, inden en ansat kommer ind, og nogle gange hjælper man rygeren udenfor, så vedkommende kan ryge i det fri og samtidig få lidt frisk luft. Det er der mange, der sætter stor pris på.

Det er således min vurdering, at der ikke er behov for at ændre lov om røgfri miljøers regler vedrørende rygning på plejecentre og plejehjem. Det skal fortsat være muligt for beboeren at ryge i sin egen bolig.

[Hvordan sikrer vi plejeboligbeboerne en værdig alderdom?]

Som jeg sagde både i indledningen og på samrådet den 8. december 2011 om møbler på plejecentre, så er boligen beboerens hjem. Vi sikrer beboerne en værdig alderdom ved først og fremmest at tage udgangspunkt i, at hvert menneske er forskelligt, og at vi har forskellige behov også som ældre.

Der skal med andre ord værnes om beboerens selvbestemmelsesret. Det er den ældre, der skal være i centrum, også når man bor i en plejebolig. De ældre skal have mulighed for at udfolde sig, og de skal, som alle andre, behandles med respekt.

Det er eksempelvis for mig en selvfølge, at beboeren selv bestemmer, hvornår man vil stå op, eller hvornår man vil gå i seng. Hvis man hele livet har været en natteravn og gået i seng lidt før midnat, så skal man

ikke hjælpes i seng først på aftenen, fordi det passer bedst ind i en vagtplan.

Det er derfor utrolig vigtigt, at der er en god dialog mellem beboerne, personalet og de pårørende. Vi opnår den størst mulige livskvalitet for de ældre ved at sætte fokus på dialogen og respekten for hinanden.

Beboerne er forskellige og har forskellige ønsker. Personalet skal derfor have et indgående kendskab til den enkelte beboers behov og ønsker til livet. Ved en tæt dialog mellem beboeren, de pårørende og medarbejderne bliver det nemmere at sikre, at beboerens ønsker efterkommes. Det vil bidrage til en god og tryk hverdag for beboerne i plejeboliger og plejehjem.

Det er mit klare udgangspunkt, at vi ikke kan sikre de ældre en værdig alderdom ved at indføre nye og bureaukratiske regler. Det er mere et holdningsspørgsmål. Der skal på det enkelte plejecenter og plejehjem hele tiden være fokus på den ældres ønsker og behov.

Jeg vil derfor gerne henstille til, at kommunerne og de enkelte plejecentre og plejehjem sikrer, at rammerne

gør det muligt for beboerne at leve et godt og værdigt liv.

Heldigvis ser tilfredsheden blandt beboerne ud til at være stor. Som vi talte om på samrådet den 8. december, så viser den seneste brugertilfredshedsundersøgelse, at ca. 90% af beboerne er tilfredse eller meget tilfredse med den praktiske hjælp og personlige pleje, som de får på plejehjem og i plejeboliger.

Det er et resultat, som personalet og lederne på plejehjemmene kan være stolte af. Jeg vil derfor godt igen rose alle de medarbejdere, der hver dag arbejder hårdt for at give vores ældre borgere den hjælp, de har behov for.

[Opfølgning på ældrekommissionen]

Men jeg synes ikke, at man skal hvile på laurbærrene. For et godt og værdigt liv er jo ikke kun tilfredshed med plejen og rengøringen. Det er også muligheden for at deltage i sociale aktiviteter, spise god mad med et godt glas vin til og ikke mindst muligheden for at få besøg. Det kan være af børn eller børnebørn eller en besøgsven, der kommer og læser højt for en.

Jeg glæder mig derfor meget til at se resultatet af Ældrekommissionens arbejde, som bliver offentliggjort i begyndelsen af februar.

Kommissionen har jo fået til opgave at se på, hvordan vi kan understøtte selvbestemmelsesretten og livskvaliteten hos beboere i plejeboliger og på plejehjem. Det er mit håb, at kommissionens anbefalinger og konkrete eksempler kan anvendes rundt om i kommuner og på plejecentre til at sætte beboerne livskvalitet endnu højere grad i centrum. Og det er mit håb, at det giver anledning til en god debat i Socialudvalget. Samrådet den 8. december viste jo, at det er vigtigt at tage en debat om de grundlæggende værdier i vores ældrepleje.

Derudover har vi jo netop i satspuljekredsen i enighed afsat 40 mio. kr. over de næste fire år til fra centralt hold at følge op på kommissionens anbefalinger. Det tager jeg som et udtryk for, at der er meget bred enighed om og opbakning til, at livskvaliteten og selvbestemmelsesretten for vores ældre borgere i plejeboliger og plejehjem er meget vigtig og skal prioriteres og respekteres.